

Περιεχόμενα

1. ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΚΟΥΜΠΑΡΔΕΣ ΣΤΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΑ... ΒΡΑΔΥΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 13/08/2021 σελ.21
2. ΠΟΙΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ... ΤΑ ΝΕΑ 13/08/2021 σελ.31

1. ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΚΟΥΜΠΑΡΔΕΣ ΣΤΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Μέσο: ΒΡΑΔΥΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 13/08/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/08/2021

Σελίδα: 21

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ «ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΚΟΥΜΠΑΡΔΕΣ» ΣΤΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Μέσα στο Σεπτέμβριο θα ψηφιστεί από τη Βουλή το νέο νομοσχέδιο για την Επικουρική Ασφάλιση. Οι νέες ρυθμίσεις –που προβλέπουν την εισαγωγή του κεφαλαιοποιητικού συστήματος στα επικουρικά Ταμεία– θα «τρέξουν» από την 1η Ιανουαρίου 2022. Συγκεκριμένα, στο νομοσχέδιο προβλέπεται η δημιουργία ατομικών «κουμπάρδων» στην Επικουρική Ασφάλιση. Η διαχείριση των ατομικών αυτών λογαριασμών θα γίνεται μέσω ενός νέου δημοσίου φορέα –ενός νέου Ταμείου– που θα διοικείται από πιστοποιημένους επαγγελματίες. Διαφορετικές «ταχύτητες» προβλέπονται για τους ασφαλισμένους. Ειδικότερα, το νέο σύστημα θα είναι υποχρεωτικό για το σύνολο των μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων που εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας από 1ης Ιανουαρίου 2022 και είναι υπόχρεοι Επικουρικής Ασφάλισης.

Προαιρετικά –αν δηλαδή το επιθυμούν– μπορούν να ενταχθούν σε αυτό ασφαλισμένοι κάτω των 35 ετών οι οποίοι είτε δεν έχουν υποχρεωτική Επικουρική Ασφάλιση είτε είναι ήδη ασφαλισμένοι στο υφιστάμενο σύστημα. Ωστόσο, από τις αλλαγές εξαιρούνται δύο μεγάλες κατηγορίες: οι νυν συνταξιούχοι και οι εργαζόμενοι άνω των 35 ετών. Τα κυριότερα σημεία του νέου συστήματος είναι τα εξής:

1 Ο ασφαλισμένος θα βλέπει στον «ατομικό» του κουμπάρά τις ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί από τον εργοδότη ή τον ίδιο (εφόσον πρόκειται για αυτοαπασχολούμενο). Ανά πάσα στιγμή θα μπορεί να ελέγξει τις αποδόσεις των επενδύσεων που αντιστοιχούν στις εισφορές του, μέσα από την οθόνη του υπολογιστή του ή του κινητού του τηλεφώνου, όπως για παράδειγμα, μπορεί σήμερα να ελέγξει την κίνηση του τραπεζικού του λογαριασμού.

2 Όταν ο ασφαλισμένος συνταξιοδοτηθεί, θα λαμβάνει επικουρική σύνταξη βασισμένη στο ποσό των εισφορών του και στην απόδοση των επενδύσεών του. Συνεπώς, δεν θα εξαρτάται η επικουρική του σύνταξη από το δημογραφικό, αλλά από τις αποδόσεις των επενδύσεων.

3 Η νέα επικουρική έχει ακριβώς τις ίδιες καλύψεις με τη σημερινή. Δηλαδή, μεταβιβάζεται ως σύνταξη χηρείας και εμπεριέχει κάλυψη για τυχόν αναπηρία.

4 Οι επενδύσεις θα γίνονται σε αυστηρό πλαίσιο ελέγχου από εποπτικές Αρχές, ενώ θα καθορίζεται ανώτατη έκθεση ανά είδος επένδυσης προκειμένου να υπάρχει διασπορά του ρίσκου της αγοράς.

5 Το μεταβατικό κόστος από το παλιό στο νέο σύστημα θα χρηματοδοτηθεί:

→ Από το ΑΚΑΓΕ –το Ταμείο για την αλληλεγγύη των γενεών– το οποίο σήμερα έχει αποθεματικά που υπερβαίνουν τα 10 δισ. ευρώ και τα οποία διαρκώς αυξάνονται κατά περίπου 1 δισ. το χρόνο.

→ Από τον Τακτικό Προϋπολογισμό.

ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΜΗΗΡΙΤΣΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΜΠΑΚΑΛΗ

Ποια μεταρρύθμιση των επικουρικών συντάξεων: μαθαίνοντας από το παράδειγμα της Αυστραλίας

Κατά τις προσεχείς δεκαετίες, η Ελλάδα θα βρίσκεται αντιμέτωπη με τις συνέπειες τριών τουλάχιστον εξαιρετικά δυσμενών τάσεων. Αυτές είναι, πρώτον, η γήρανση του πληθυσμού και η επιβράδυνση της αύξησης, αν όχι της μείωσης, του εργατικού δυναμικού θα συμπέζουν τους μακροχρόνιους ρυθμούς

φανερό ότι, αν οι Έλληνες πολίτες είχαν και ασκούσαν αυτό το δικαίωμα, σήμερα ακόμη και οι πλέον αδαείς συνταξιούχοι δεν θα είχαν υποστεί τη συμφορά που τους βρήκε.

Εμείς που γράφουμε έχουμε άμεση γνώση και εμπειρία από δύο διαφορετικά συστήματα αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και διαχείρισης των επικουρικών συντάξεων. Ο πρώτος εκ των συγγραφέων, ήδη συ-

μπορούμε να μάθουμε από τις βέλτιστες πρακτικές δημοκρατίας και οικονομίας στις χώρες της μεγάλης ελληνικής διασποράς, όπως είναι η Αυστραλία. Αρκεί να θέλουμε γιατί, ό,τι απαράδεκτο συνέβη στις επικουρικές συντάξεις στην Ελλάδα από το 2009, δεν ήταν αποτέλεσμα κακών χειρισμών εκ μέρους των δημόσιων διαχειριστών των επικουρικών εισφορών των ελλήνων εργαζομένων. Ήταν αποτέλεσμα έλλειψης θεσμών για τη λειτουργία του μηχανισμού μέσω του οποίου οι επικουρικές εισφορές, στην Αυστραλία αλλά και γενικότερα στα επιτυχημένα κεφαλαιοποιητικά συνταξιοδοτικά συστήματα, συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, εξασφαλίζουν στους εργαζομένους ένα αξιοπρεπές μερίδιο στην αύξηση της υλικής ευμάρειας υπό μορφή επικουρικών συντάξεων, και προάγουν την ελευθερία και τη δημοκρατία.

ναμικό θα συμπέζουν τους μακροχρόνιους ρυθμούς ανάπτυξης σε χαμηλά επίπεδα. Δεύτερον, άμεσα και έμμεσα, λόγω της στρεβλής διάρθρωσης του πολιτικού συστήματος, η απασχόληση στον λιγότερο παραγωγικό δημόσιο τομέα θα αυξάνεται, καθιστώντας τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης ανέφικτη, με συνέπεια η βέβαιη ισοδύναμη απόδοση του κεφαλαίου να συγκρατείται σε μη διεθνώς ανταγωνιστικά επίπεδα και να αποθαρρύνονται οι επενδύσεις. Και τέλος, τρίτον, λόγω των εξελίξεων κυρίως στο Ανατολικό Αιγαίο, η Ελλάδα θα είναι υποχρεωμένη να επαναφέρει και να διατηρήσει τις Ενοπλες Δυνάμεις της σε τεχνολογικά αιχμή, όπερ σημαίνει ότι θα πρέπει να βρεθούν οι αναγκαίοι πόροι από μη δανειακές πηγές, λόγω του τεράστιου χρέους που έχει ήδη συσσωρευτεί. Υπό την πίεση αυτών των τάσεων, είμαστε βέβαιοι ότι η χρηματοδότηση εκ μέρους του κράτους των συντάξεων θα μειωθεί και οι πολίτες θα κληθούν σταδιακά να αναλάβουν την κύρια ευθύνη των συντάξεων για τα γηρατειά τους. Αυτή η εξέλιξη θα λάβει χώρα αναγκαστικά, ενώ είναι ζήτημα ελευθερίας και δημοκρατίας οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα να έχουν το κυρίαρχο δικαίωμα και την ευθύνη της διαχείρισης των επικουρικών τους εισφορών. Και τούτο γιατί, η πτώχευση του 2009 έκανε πασιδηλα

νατιούχος, ομότιμος καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, είχε την κακή τύχη να δει την επικουρική του σύνταξη να μειώνεται από περίπου 6.000 ευρώ ετησίως το 2009, σε περίπου 1.800 ευρώ σήμερα. Ανάλογες φυσικά ήταν και οι μειώσεις στις επικουρικές συντάξεις άλλων συνταξιούχων που είχαν συνεισφέρει λιγότερο. Αυτό δεν θα είχε συμβεί, αν υπήρχαν στη Ελλάδα ελεύθεροι θεσμοί διαχείρισης των επικουρικών εισφορών, ανεξάρτητοι από τις κυβερνήσεις. Ο δεύτερος εκ των συγγραφέων, ήδη συνταξιούχος, τέως καθηγητής του Πανεπιστημίου Βικτόρια της Αυστραλίας, φρόντισε ο ίδιος, μέσω της αγοράς διαχείρισης επικουρικών συντάξεων, οι εισφορές του να πολλαπλασιαστούν κατά τα χρόνια του εργασιακού του βίου τόσο πολύ, ώστε σήμερα κατ' επιλογή του έχει τη δυνατότητα να κάνει χρήση μέρους των αποταμιεύσεών του, και σε συνδυασμό με επαγγελματικές δραστηριότητες μερικής απασχόλησης να λαμβάνει ετησίως ένα αφορολόγητο ποσό της τάξης των 41.560 ως σύνταξη σε αυστραλιανά δολάρια. Όπως δε θα τεκμηριώσουμε, η περίπτωση του στην Αυστραλία είναι ο κανόνας παρά η εξαίρεση.

Εκ της πρόσφατης εμπειρίας είναι προφανές ότι

Ο σκοπός μας στα επόμενα λίγα άρθρα είναι διπλός. Ο πρώτος είναι να εξηγήσουμε με απλό και κατανοητό τρόπο πώς, μαθαίνοντας από το παράδειγμα της Αυστραλίας, οι εισφορές για τις επικουρικές συντάξεις μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη της Ελλάδος και παράλληλα οι Έλληνες εργαζόμενοι να προσδοκούν με εμπιστοσύνη ότι οι εισφορές τους θα αβγατίσουν, ώστε στην τρίτη ηλικία να τους αποδώσουν συντάξεις ανάλογες των εισφορών τους και του μέσου μακροχρόνιου ρυθμού ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Ο δεύτερος πιο πρακτικός στόχος μας είναι μέσω της ενημέρωσης να κινητοποιήσουμε το ενδιαφέρον των εργαζομένων, ώστε η κυβέρνηση να μην προχωρήσει το φθινόπωρο στην ψήφιση του νομοσχεδίου, το οποίο βρίσκεται ήδη σε προχωρημένη κοινοβουλευτική επεξεργασία, γιατί η μεταρρύθμιση που εισάγεται, και μάλιστα μετά την πτώχευση του 2009, είναι λανθασμένη καθώς, ενώ δεν αντιμετωπίζει το πρόβλημα, συνεχίζει να υποσκάπτει βάναυσα τις ελευθερίες, τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους.

Ο Γεώργιος Κ. Μηρίτσιος είναι ομότιμος καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ ο Στέργιος Μπακάλης είναι τ. καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Βικτόρια της Αυστραλίας.

Λάβαμε βοήθεια με τη μορφή σχολίων από πολλούς φίλους τους οποίους δεν μπορούμε να ευχαριστήσουμε επισημώς λόγω περιορισμένου χώρου. Κατ' εξαίρεση, ευχαριστούμε θερμά τους John Livanas, διεθνήνογα σάμ-βουλο μέγδου Επικουρικού Ταμείου στην Αυστραλία, και Στέφανο Μάνο, με τις εύστοχες παρατηρήσεις του οποίου βελτιώσαμε σημαντικά τα κείμενα της παρούσης αρθρογραφίας. Αν οι ελληνικές κυβερνήσεις είχαν ακούσει τις σχετικές προτάσεις του τις δύο τελευταίες δεκαετίες, πολύ πιθανόν σήμερα η αρθρογραφία αυτή θα ήταν περιττή.

Είναι ζήτημα ελευθερίας και δημοκρατίας οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα να έχουν το κυρίαρχο δικαίωμα και την ευθύνη της διαχείρισης των επικουρικών τους εισφορών. Και τούτο γιατί, η πτώχευση του 2009 έκανε πασιδηλα φανερό ότι, αν οι Έλληνες πολίτες είχαν και ασκούσαν αυτό το δικαίωμα, σήμερα ακόμη και οι πλέον αδαείς συνταξιούχοι δεν θα είχαν υποστεί τη συμφορά που τους βρήκε